

Sygn. akt IXKa 342/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IX Wydział Karny - Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący - **SSO Barbara Plewińska**

Sędziowie - **SSO Lech Gutkowski**

- **SSO Andrzej Walenta (spr.)**

Protokolant - **st. sek. sąd. Katarzyna Kotarska**

przy udziale przedstawiciela (...)Urzędu Skarbowego w T. **M. J. M.**

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2013r.,

sprawy **D. K.** oskarżonego o wykroczenie skarbowe z art. 57§1 kks,

na skutek apelacji wniesionej przez **obrońcę oskarżonego D. K.** od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 12 kwietnia 2013r., sygn. akt IIW 30/13

I. **utrzymuje w mocy** zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. **zasądza** od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Toruniu) na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. T. C. kwotę 516,60 zł. (pięćset szesnaście złotych i sześćdziesiąt groszy) brutto tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej D. K. z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. **zwalnia** D. K. od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych za II instancję, zaś wydatkami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IX Ka 342/13

UZASADNIENIE

D. K. został oskarżony o to, że będąc podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych uporczywie nie wpłacał na rachunek Naczelnika (...)Urzędu Skarbowego w T., w terminie ustawowym tj. do 30 kwietnia 2012r. podatku dochodowego wynikającego z zeznania o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2011 (PIT-36), w kwocie 16.298,00 zł oraz zaliczek na podatek dochodowy za miesiące: styczeń 2011r., w kwocie 1668,00 zł w terminie do 21 lutego 2011r., luty 2011r. w kwocie 1.112,00 zł w terminie do 21 marca 2011r., marzec 2011r. w kwocie 2.968 zł w terminie do 20 kwietnia 2011r., kwiecień 2011r. w kwocie 1993,00 zł w terminie do 20 maja 2011r., maj 2011r. w kwocie 2.180,00 zł w terminie do 20 czerwca 2011r., czerwiec 2011r. w kwocie 1.684,00 zł w terminie do 20 lipca 2011r., lipiec 2011r. w kwocie 504,00 zł w terminie do 22 sierpnia 2011r., sierpień 2011r. w kwocie 1442,00 zł w terminie do 20 września 2011r., wrzesień 2011r. w kwocie 942,00 zł w terminie do 20 października 2011r. w kwocie 461,00 zł w terminie do 21 listopada 2011r., za listopad 2011r. w kwocie 722,00 zł w terminie do 20 grudnia 2011r., grudzień 2011r. w kwocie 722,00 zł w terminie do 20 grudnia 2011r., tj. w łącznej wysokości 16.398,00 złotych

- **tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks**

Wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu, sygn. akt II W 30/13, uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, tj. wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 kks i za to, na podstawie art. 57 § 1 kks, wymierzył mu karę grzywny w wysokości 300 zł.

Zasądził ze Skarbu Państwa na rzecz adw. T. C. kwotę 216 zł plus VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu.

Zwolnił oskarżonego od ponoszenia opłaty sądowej i wydatków poniesionych w toku postępowania, wydatkami tymi obciążając Skarb Państwa.

Wyrok ten zaskarżył **w całości obrońca oskarżonego**, zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych, przyjętych za jego podstawę i mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, iż oskarżony, jako podatnik, posiadał możliwości i środki na zapłatę podatku, lecz celowo nie wywiązywał się z ciężących na nim zobowiązań podatkowych, podczas gdy całościowa i wnikliwa ocena materiału sprawy nie pozwala na przyjęcie takiej postawy oskarżonego.

Wskazując na postawiony zarzut, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu wykroczenia, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego, jako bezzasadna w stopniu oczywistym, nie zasługiwała na uwzględnienie.

Nieskutecznie wywodził skarżący, że zaskarżony wyrok nie może się ostać, gdyż sąd meriti przyjął, że zachowanie oskarżonego miało charakter uporczywy w rozumieniu przepisu art. 57 § 1 kks, pomimo, iż nie wyjaśnił należycie okoliczności istotnej dla dokonania prawidłowej prawnej oceny jego zachowania, polegającego na niewywiązaniu się ze zobowiązań podatkowych, a mianowicie tego, jakie były przyczyny braku zapłaty podatku w terminie.

Zdaniem obrońcy w przedmiotowej sprawie nie został przeprowadzony „żaden dowód” umożliwiający rozstrzygnięcie, czy ów stan rzeczy stanowił wyraz wyłącznie złej woli oskarżonego, który kredytował tym sposobem swoją działalność kosztem Skarbu Państwa, czy też może skutek tego, że istniały okoliczności, które obiektywnie uniemożliwiły mu zapłatę podatku. Zarzucając de facto obrazę art. 167 kpk w zw. z art. 366 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks, skarżący nie odniósł się w żaden sposób do zrelacjonowanego w uzasadnieniu wyroku rozumowania, które doprowadziło sąd orzekający do wniosku, że zachowanie oskarżonego miało charakter umyślny i cechowało się wymaganą dla bytu wykroczenia z art. 57 kk uporczywością. Tymczasem powszechnie wiadomo jest, że dokonywanie ustaleń co do strony podmiotowej możliwe jest nie tylko po wyjaśnieniu, poprzez przeprowadzenie szeregu innych dowodów, niż dowody z dokumentacji podatkowej, tego, czy w okresie czasu objętym zarzutem aktu oskarżenia oskarżony otrzymywał zapłatę od swoich kontrahentów, na rzecz których dokonywał sprzedaży, z której spodziewał się osiągnąć zysk. A także – co już pomija skarżący – ustaleniu w ten sposób, że oskarżony w sposób należyty uczynił wszystko, co dla spełnienia tego obowiązku było konieczne, a mimo to, w momencie aktualizacji normy, jego zachowanie było niemożliwe (a więc, że nie można mu postawić zarzutu braku przezorności, niestaranności w doborze kontrahentów, nieuzyskania środków na zapłatę podatku z innych źródeł itp.). Miarodajne wnioski w tym zakresie można wszak wyprowadzić po dokonaniu kompleksowej, logicznej analizy wszelkich okoliczności przedmiotowych, które pozwalają na ustalenie stosunku sprawcy do ciężących na nim zobowiązań podatkowych, w tym i tych, które wynikają ze złożonych przez podatnika dokumentów podatkowych.

Sąd orzekający, który nie miał wątpliwości, że warunkiem odpowiedzialności za wykroczenie z art. 57 § 1 kks jest stwierdzenie, że „zobowiązany do płacenia podatku nie realizuje swojego zobowiązania w terminie, w którym powinien był je wykonać, mimo, iż miał ku temu możliwość” (k. 48v.), po dokonaniu analizy całokształtu zgromadzonych materiałów, odwołując się do konkretnych okoliczności, wynikających z niezakwestionowanej przez obronę dokumentacji, przekonująco wykazał, dlaczego uznać należy, że oskarżony uporczywie uchylił się od zapłaty należności podatkowych. Ocena sądu nie kłóci się w tym zakresie z zasadami doświadczenia życiowego, nie wykazuje

błędów logicznych. Z przedłożonych dokumentów faktycznie wynika bowiem, że oskarżony nie dokonywał w ustawowych terminach wpłat na poczet należności podatkowych, pomimo, że równolegle kontynuował wówczas prowadzenie działalności gospodarczej, dokonując w jej ramach kolejnych transakcji rodzących obowiązek zapłaty podatku. Skoro zaś oskarżony posiadał określone środki i dysponując nimi wielokrotnie na przestrzeni kolejnych miesięcy decydował się przeznaczać je na inne cele niż zapłata podatku (kontynuacja działalności firmy, jak wiadomo, wymaga też nakładów finansowych), wiedząc, że oznacza to, że nie zapłaci należnego podatku w ustawowym terminie, sąd meriti zasadnie, pomimo, że nie przeprowadzono dowodów mających na celu wyjaśnienie, w jaki sposób zachowywali się wobec niego jego kontrahenci (dłużnicy), przyjął, że miał on obiektywną możliwość zapłacenia podatków. Fakt, że decyzję o preferowaniu innych wydatków oskarżony podejmował kilkakrotnie, w kolejnych następujących po sobie okresach na przestrzeni roku, świadczy o tym, że w pełni świadomie kredytował prowadzoną przez siebie działalność w istocie cudzymi środkami, jakimi były dla niego kwoty należne Skarbowi Państwa (por. postanowienie SN z dnia 14 lutego 2001 r., V KKN 394/98, niepublikowane).

Żadna z ustalonych okoliczności nie urealniała jednocześnie możliwości, że brak zapłaty należności skarbowych wynikał z okoliczności niezależnych od oskarżonego.

Ani razu przez okres ponad roku nie zawiadomił on organu o tym, że ma kłopoty finansowe, nie próbował zmodyfikować ciężących na nim zobowiązań, wskazując na brak możliwości wywiązania się z obowiązku zapłaty podatku. To, że pozostał bierny w tym zakresie nawet po złożeniu zeznania rocznego PIT-36, gdy zarzucił dalsze prowadzenie działalności i wyjechał zarobkować poza krajem (a więc wówczas, gdy zachowanie kontrahentów nie mogło już żadną miarą mieć wpływu na jego postępowanie), pośrednio wspiera wniosek o tym, że wykazywał on lekceważący stosunek do obowiązków podatkowych.

Podsumowując poczynione rozważania stwierdzić zatem należy, że zarzut dokonania ustaleń z naruszeniem gwarancji przysługujących oskarżonemu nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd I instancji, czyniąc w pełni zadość obowiązkowi wynikającemu z art. 366 kpk, po dokonaniu wnikliwej oceny dostępnych dowodów zgodnie z regułami art. 7 kpk, wyjaśnił na ich podstawie w sposób pewny, konieczny do przełamania domniemania niewinności przysługującego oskarżonemu, wszystkie okoliczności istotne dla orzeczenia o jego odpowiedzialności, a w konsekwencji słusznie uznał go za winnego uporczywego niewpłacania podatku w terminie.

Brak w tej sytuacji podstaw nie tylko do zmiany wyroku zgodnie z wnioskiem skarżącego, ale i do uchylenia go i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, celem uzupełnienia braków postępowania dowodowego.

Właściwy jest także wymiar kary orzeczonej wobec D. K.. Sąd Rejonowy, mając na uwadze kwotę uszczuplonego podatku, trafnie ocenił stopień społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu i stopień jego zawinienia oraz dokonał prawidłowej oceny jego możliwości płatniczych. Konieczności zapłaty grzywny w obiektywnie niewielkiej kwocie 300 zł - której wysokość z braku danych pozwalających na szczegółowe odtworzenie aktualnej sytuacji finansowej oskarżonego ustalono w dolnych dopuszczalnych przez prawo granicach - nie sposób uznać za stanowiącą nadmierną uciążliwość dla zarobkującego za granicą oskarżonego.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylenia wyroku z urzędu, dlatego też jako słuszny utrzymany został on w mocy.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono w oparciu o przepisy § 14 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Na podstawie art. 113 kks w zw. z art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk sąd zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za drugą instancję, obciążając wydatkami postępowania odwoławczego Skarb Państwa, albowiem przemawia za tym jego sytuacja materialna.